

МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВИЙ СЕМІНАР «ВІД СМОЛИ ХВОЙНИХ ДО БУРШТИНУ. ІДЕНТИФІКАЦІЯ ВИКОПНИХ СМОЛ»

МАЦУЙ М., ДЕРЕВСЬКА К.

17 травня 2012 р. у конференц-залі столичного Національного науково-природничого музею НАН України відбувся Міжнародний науковий семінар «Від смоли хвойних до бурштину. Ідентифікація викопних смол».

Організатором семінару став Національний науково-природничий музей за підтримки Інституту геологічних наук НАНУ, Державного гемологічного центру, Всеукраїнської громадської організації «Спілка геологів України», Державного підприємства «Українська геологічна компанія», Міжнародного благодійного фонду «Українська родина». У науковому форумі взяли участь більше 50 вчених з України і Росії, у тому числі молоді науковці: студенти, аспіранти, докторанти наукових установ НАН України, Київського національного університету імені Тараса Шевченка та Київського геолого-розвідувального технікуму, котрі цікавляться проблемами бурштину.

До відкриття семінару було підготовлено та видано в електронному вигляді збірку наукових праць учасників. Крім того, кожен отримав також фотоальбом гірських порід і мінералів (CD-диск), який презентував кандидат фізикоматематичних наук М.О. Колтовий (м. Москва).

З вітальним словом до учасників семінару звернувся директор Відділення морської геології та осадового рудотворення академік НАН України Євген Федорович Шнюков. Він зазначив, що бурштин-сукциніт – це єдиний найцінніший і найпоширеніший представник викопних смол. В Україні встановлені значні розміри потенційно перспективних площ (понад 10 000 км²), які дають змогу прогнозувати значні ресурси якісного бурштину, до того ж поширеного у сприятливих гірничо-геологічних умовах.

Національний науково-природничий музей НАН України

Відкриття та розробка низки родовищ розсипного бурштину в останні два десятиріччя виявили комплекс невирішених науково-теоретичних та практичних проблем геології цього самоцвіту. Насамперед це питання генезису та просторового положення корінного першоджерела бурштину, без якого неможливий науково обґрунтований прогноз промислових родовищ. Крім того, за останні роки в Україні виникли нові проблеми, пов'язані з пошуково-розвідувальними роботами і розробкою розсипів в умовах Полісся, охороною природного середовища та багато інших.

Завданням цього річного семінару стала, в першу чергу, оцінка стану вивченості взаємозв'язків виявлених властивостей різних видів викопних смол та їх генезису, особливостей будови, структури, прогнозу, ідентифікації.

Тематика семінару охоплювала наступні наукові питання:

1. Процеси фосилізації рослинних смол.

2. Вивчення оптичних властивостей бурштину-сукциніту з метою ідентифікації.

3. Ідентифікація археологічного бурштину.

4. Бурштин у музейних колекціях.

5. Бурштин у прикладному мистецтві.

6. Прогноз родовищ бурштину.

На семінарі найбільшу зацікавленість аудиторії викликали наступні доповіді: *Мацуй В.М.* Наземно-болотний етап фосилізації рослинних смол; *Колтовой Н.А., Мацуй В.М.* Флуоресцентные методы исследования янтаря; *Хамайко Н.В., Колтовой М.О., Журухіна О.Ю.* Бурштин з археологічних розкопок Київського Подолу. 2008 р.; *Милованов С.И* и др. Клад янтаря в раскопках Владимира-на-Клязьме.

Тематика семінару дала змогу обговорити новітні наукові досягнення в галузі теорії походження викопних смол (етапи фосилізації рослинних смол на шляху переходу у викопні та бурштин-сукциніт), перспективи пошуків нових родовищ бурштину в Україні. При цьому особливий інтерес викликав всебічний аналіз палеогеологічної та палеоекологічної обстановки на території Українського щита (Дніпровський буровугільний басейн) у нижній половині середнього еоцену, пізньому еоцені – ранньому олігоцені (*Мацуй В.М., Галицький Л.С., Ремезова О.О., Криницька М.В., Осокіна Н.П.*), а також результати новітніх досліджень оптичних властивостей викопних смол, проблеми «археологічного бурштину» (*Колтовой Н.А., Мацуй В.М., Прокопєв В.В., Рудюк Я.О., Хамайко Н.В., Милованов С.И.*), застосування бурштину-сукциніту та продуктів його переробки в медицині (*Малюк В.І.* та ін.)

Завдяки використанню останніх досягнень науки і техніки (новітні методи спектрального аналізу, сучасні спектрофотометри і лазерні джерела світла), з'явилася можливість точніше ідентифікувати зразки

Організатори наукового семінару «Від смоли хвойних до бурштину. Ідентифікація викопних смол»

Комаха у бурштині. Фото Волненка С.О.

Фотовиставка зразків бурштину Колтового М.О. (Москва)

різних мінеральних видів викопних смол. Сучасні флуоресцентні методи дають можливість успішно проводити ідентифікацію музейних і «археологічних» зразків бурштину без руйнування, встановлювати наявність солей янтарної кислоти в зведеному стратиграфічному розрізі палеогену, що надзвичайно важливо при виявленні продуктивних і «порожніх» горизонтів у процесі пошуково-оціночних робіт на розсипи бурштину-сукциніту.

Важливим підсумком семінару є встановлення перспективних напрямів подальших досліджень у галузі наукового прогнозу розсипів бурштину-сукциніту, а також ознайомлення науковців та студентської молоді з проблемами геології бурштину в Україні.

Міжнародний науковий семінар ухвалив рішення:

1. Не рідше одного разу на два роки проводити наукові семінари з обміну досвідом і обговорення новітніх результатів фундаментальних досліджень з питань: геології викопних смол, використання бурштину та продуктів його переробки, проблем екології регіону в зв'язку з видобутком соляного каменю, перспективи бурштинового бізнесу тощо.

2. Висновки семінару та дані про результати і можливості нових фізичних методів для оперативної оцінки перспективності пошукових площ на бурштин довести до відома Державної служби геології та надр України, а також представників зацікавлених організацій і підприємств.

3. Висновки семінару передати до Президії НАН України з пропозицією щодо включення у виробничі та наукові плани теми «Наукове обґрунтування прогнозу пошуків нових родовищ бурштину в Україні».

4. З метою зацікавлення спеціалістів бурштиною тематикою розробити нову експозицію «Бурштин – свідок клімату Європи у палеогені» та залучити до співробітництва спеціалістів з Польщі, Білорусії й Росії. Проводити тематичні виставки у Геологічному музеї ННПМ НАНУ та у музеях бурштину в Україні.

З матеріалами семінару можна ознайомитися на сайті www.museumkiev.org. Найцікавіші доповіді будуть опубліковані у Віснику ННПМ НАНУ за 2012 рік. Пропозиції щодо проведення наступного семінару з проблем бурштину можна надсилати за електронною адресою seminar@museumkiev.org.